

licht, dat de en het voor- in meerder- Kerken van slag van de zal verschij-

, Juni 1938.)

in de V. S. eenheid zal op de 150ste che Kerk in n één week tion Hall te Drie afzon- met andere overwogen. neralen con- he Kerk in che Kerk in emmen met oel om een sschen hare overhandigd Kerksamen-

e gedurende , wordt verv- en als missieleden, nmen.

ieuw aan de van de com- ar geleiden ud van St. rd „met in- van Dr E. kerken van en 'de kerk ich herinne- dernistische perkte kerk- erschillende maar niets

en rapport or het orga- kerken, dat christelijke het voorstel nische ver- ederatie, ge- Kerken van

, Juni 1938.) L. D.

KERKEN

a „De Refor- Rechtsze- cedure in de opmerkingen eenige kant- schorsing nu acuut conflict in vooralsnog

lijke. Welnu, blijft — dan dit als een kerkrecht in vastgelegd is. ze niet willen Gods Woord, l, de historie beide kerken- acuut blijven.

anis genomen d. Dat is een t eigenlijk het verhaal geeft e moest men afgaan, maar an bezwaarde an een die ik a wat nu hier f. Greidanus de hiërarc- recht in document, dat eedure in het gemeenteliden us behandeld en kerkeraad laats van te g naar ons kerkeraad, te overtuigen, n onze meer- schap — id — trots al om zijn fout en nu hiërarc- scale en sy- boezem van van de ker- K. S.

kerandsleden een persoonlijke schuldbelijdenis gaan afvragen en hen die deze niet wilden geven gaan schorsen.

Wat de classis had kunnen en moeten doen is om, als de kerkeraad weigerde de opdracht der classis uit te voeren, dien kerkeraad schismatisch verklaren en het verband met die gemeente verbreken, totdat zij (met behulp der classis) een nieuwen kerkeraad verkozen had. De kerkeraad had (naar het oordeel der classis) gefauleerd. De kerkeraad had goed te maken. Hij ontving de leiding en regeering in een zelfstandige kerk. Hij is een vertegenwoordiging der gemeente. De gemeente heeft allereerst het recht tot reformatie. De reformatie komt van binnen uit. En niet van buiten af. Dat (die reformatie) is het recht en de eer eener zelfstandige kerk. De classis en de prov. synode hebben dat recht en die eer geschonden. Zij hebben zich bezondigd aan de zelfstandigheid van een kerk van Christus. Een zelfstandigheid immer en immer in de H. Schrift op den voorgrond gesteld. Denk eens in, dat in een federatie (en dat is ons kerkverband, daar zijn we het toch nog allen over eens?) b.v. van den volkenbond het moderamen van dien bond in de regeering van Duitschland of Engeland zich zou gaan binnendringen om daar af te gaan zetten de regeerders die zijns inziens zouden hebben gefauleerd en anderen laten aanstellen die met dat moderamen van den volkenbond accoord gingen! Ik denk niet dat één lid der federatie zich zoo iets zou laten welgevalen. En die gewelddaad (dat blijft het) en machtsdaad — dat „verzetten van de wet” — kon destijds hier in de politiek, maar ook in de kerk, doordat de macht der overheid de deuren van de kerk voor zulk een handeling ontsloot. Maar het bleef een aantasten van de zelfstandigheid der plaatselijke kerk door de meerdere vergadering. En dat is het nu nog. Nu beroept men zich in het door u meegedeelde stuk op een interpretatie (let wel op een interpretatie) van art. 79 en 80. Een interpretatie die op beslist onjuiste gronden rust. Ik handel daar nog over in een artikel opgezonden naar het „Geref. Theol. Tijdschrift”. Ik laat het daarom hier rusten. Maar in elk geval is zeker, dat voor een zeer groot deel — wellicht wel, althans hier — het overgrote deel der kerken van deze nieuwe en onjuiste interpretatie niets weten wil. Van alle kanten hiërarchie. De methode zelf en de invoering der methode. Ik kan dan ook niet anders doen dan de broeders en kerkeraden en meerdere vergaderingen opwekken, zoo zij bezwaren hebben, zich tot de betrokken classis en provinciale synode te wenden en haar zien te overtuigen van haar ongelijk en anders de bezwaren voor de a.s. blivende synode te brengen. De kwestie moet nu acuut blivende en mag niet affenga verlopen. Ik heb er in 1936, na Assen, een waarschuwing voor gegeven en geef die nu weer.

Dr J. VAN LONKHUYZEN.

P.S. Het is duidelijk dat het in het bovenstaande gaat om de houding der classis. Niet om die van den kerkeraad. Dat een kerkeraad bij conflict wel uiterst voorzichtig mag wezen om niet aan een besluit tot schending van eigen recht en eer mede te werken, en alzo zich de handen te binden (want die kerk behoort immers ook tot de classis en doet dus zelf mee) heb ik meer dan eens aangewezen. Zulk een kerk moet bij het komend besluit dat haar zelfstandigheid aantast of zich verwijderen (waarmee feitelijk het verband verbroken is) of door protest wijzen op den credentiebrieff, dat zij zich niet gebonden acht aan zulk een besluit dat tegen Gods Woord en de K.O. ingaat. Maar al zou zij dit niet voldoende in acht genomen hebben, dan kan deze formeel fout van de zijde van den kerkeraad nog nooit de materiele fout van de zijde van de classis goed maken, want geen kerkeraad mag zijn eigen recht en eer wegwerpen. En de meerdere vergadering — mag het niet aannemen — zelfs al zou het haar geboden worden — zegt Voetius.

Tusschen ja en neen.

Hooggeachte Redactie,

Als „Indisch Verlofganger” heb ook ik uiteraard met meer dan gewone belangstelling kennis genomen van de uitspraak inzake de Buchman-beweging door de Classis Batavia gedaan en niet-gedaan en waarover de heer Rietkerk te Lisse zozeer teleurgesteld was (zie het desbetreffende artikel in no. 42 van „De Reformatie”). De heer Rietkerk vraagt zich af, of die groep-mensen in Indië anders zijn dan in Nederland, gelijk dit ook met de N.S.B.-ers het geval blijkt te zijn, gezien althans de tweërlei houding van de Nederlandsche en van de Indische Regeering tegenover deze laatste.

Het schijnt mij niet juist ter verklaring van het regeeringsoptreden tegenover de N.S.B.-ers van uit te gaan, dat die N.S.B.-ers daar dan wel anders moeten zijn dan hier. Zij vereeren namelijk denzelfden leider, hebben dezelfde principes, zijn even fel in hun afkeer van „het democratisch stelsel”. Zoo er al eenig verschil is, dan is het dat de Indische N.S.B.-ers er diep van doordrongen zijn, dat de Indische Regeering groter bevoegdheid bezit dan de Nederlandsche en niet schroomt deze te gebruiken, als het er op aankomt om al te felle acties hetzij in de pers, hetzij op propaganda-vergaderingen, af te straffen. Dies matigen zij zich in hun optreden.

Ook de Oxford-groep is in Indië m.i. niet anders dan waar ook ter wereld en het persverslag eener samenkomst gehouden in Engeland, Nederland, Denemarken, Zweden enz. zou, met wijziging van namen en entourage, even goed kunnen slaan op een der vele Indische house-parties. Zoo er ook hier al eenig verschil met Holland aanwijsbaar is, dan is het dit, dat er geen kerkelijke pers gevonden wordt, welke het methodistisch gevaar beklemtoont, geen kerkelijke instantie, welke hogere wijsheid weet te verkondigen dan de wijsheid van Gamaliël, zoodat de vreemde plant minder aan het oog onttrokken in den kerkelijken tuin tiert dan in Holland.

Gelukkig zijn er ook in Indië in onze Gereformeerde Kerken „bezwaarde” broeders.

Niet tegen de Oxford-Groep-Beweging zelf gaan hun bezwaren. Integendeel, zij verheugen zich over dit réveil in zekere kringen. Ook ontkennen zij niet, dat er in deze beweging goede elementen schuilen. Ja zelfs zijn zij er van overtuigd, dat in onze Kerk veel gevonden en niet-

gevonden wordt, waarvan we in de Oxford-Groep-Beweging een reactie hebben te zien. Neen, hun bezwaren gaan tegen die broeders en zusters en vooral broeders-ambtsdragers (waaronder eenige predikanten), die — met verzaking van art. 28 onzer geloofsbelijdenis — hun gaven en krachten stellen in dienst van de Oxford-Groep-Beweging, in haar het middel bij uitstek zien om te „getuigen”, hun geloof te „belevén” („waar de Kerk te dor-dogmatisch voor is”); die in woord, daad en geschrift de Oxford-Groep-Beweging als HET geneesmiddel voor alle kerkelijke kwalen aanprezen, kerkhervormers willen zijn op een manier, welke Dr Kuyper eens met „averechtsche wijsheid” betitelde.

Ook gaan de bezwaren tegen Kerkeraden, die klagende broeders afscheepten met een „ja en neen”. „Wees toch voorzichtig en verdraagzaam, broeder, er is al zooveel twist en tweedracht in de wereld, bovendien als u ziet op onze Kerk.....”

Welnu, na ca. anderhalf jaar voorbereiding, heeft de classis gesproken! JA en NEEN!

„Is u goed Gereformeerd, broeder, gaat u dan niet naar de Oxford-Groep, het zou u kunnen schaden, of — zoo u erg vast in uw schoenen staat — ga dan gerust uw gang, maar het zal misschien tegenvallen!”

„Is u niet Gereformeerd, de Oxford-Groep is prachtig voor u, de Kerk zal u nog wat „zwaar” vallen!”

Zoo ongeveer was de houding van menig ambtsdrager in Indië, blijkens mijn ervaring en ik beluister in de classis-uitspraak iets dergelijks.

Als ik me niet vergis — ik beschik vanwege mijn verlof niet over de laatste gegevens — had de classis zich voornamelijk uit te spreken over de vraag, of het AMBT in onze Kerken verenigbaar is met deelname aan de Oxford-Groep-Beweging en dat was noodig (een uitspraak namelijk), daar de moeilijkheid voor den ouderling-op-huisbezoek nog veel groter kan zijn dan de heer Rietkerk het zich voorstelt.

De kwestie wordt een ware puzzel, als twee ouderlingen (men gaat toch gewoonlijk met z'n tweeën) op huisbezoek gaan bij een broeder, die lid van de Oxford-Groep is. De eene ouderling is zelf Groep-man, de andere is er fel tegen. Het „toeval” wilde, dat een dergelijke combinatie veelvuldig voorkwam in Indië.

Nu zullen — gewapend met de classieke uitspraak — beide ouderlingen voortaan eerst eens moeten gaan uitvechten of zij den bewusten broeder al dan niet zullen vermanen. Ouderling A gaat tegen zijn Oxford-principe in als hij deelname ontraadt en ouderling B acht het juist zijn dure roeping dien broeder C ernstig te waarschuwen.

Het lijkt mij niet aannemelijk, dat de beide ambtsdragers ooit tot een vergelijk zullen komen inzake de te volgen gedragslijn ten aanzien van broeder C.

Dr Miskotte, in Semarang een lezing houdend over den geestelijken achtergrond van den Duitschen kerkstrijd, wees er op, dat men in Duitschland nooit heeft geweten, wat een Kerk was en nu, door veel moeite en lijden heen, tot dat besef kwam.

Zien we, hoe gaandeweg het kerkelijk besef onder ons vervaagt, hoe zelfs kerkelijke instanties zich zorgvuldig hoeden voor een principiële uitspraak, dan rijst soms de angstige vraag of we wellicht teveel in de ruimte leven en de Koning der Kerk ons eerst in den storm moet voeren om ons weer te brengen tot vast belijden van ons geloof en aanbidding van Zijn almacht.

G. GOOSSENS.

Wezep (Gld.)

Vóór en tegen geheime synodes. (III.)

Het debat over de wenschelijkheid, al of niet, van synodale vergaderingen in het geheim, waarvan we het verloop wilden weergeven (zooveel dat toegestaan is), is met de geciteerde stukken niet geëindigd. Het komt pas aan den gang. In „d'Echo des Vallées” van 21 Januari 1938 schrijft dhr E. Göldi een ingezonden stuk, waaruit we het volgende citeeren:

Hoewel ik nooit de zittingen der Synode heb bijgewoond, heb ik met veel belangstelling de artikelen gelezen, die in het nummer van de „Echo” van 17 December j.l. over dit onderwerp zijn verschenen en ik ben het eens met de conclusies.

Naar mijn meening zouden de zittingen slechts publiek moeten zijn (uitzonderlijke gevallen niet meegerekend) voor wat het informatische deel betreft, d.w.z. de lezing van het jaarverslag, van de agenda en aan 't slot van de vergadering om mededeeling te doen van de voornaamste beslissingen, die genomen zijn. En ik geloof, dat allen, wien hun kerk, haar waardigheid en haar decorum ter harte gaan, er eveneens door bevredigd zouden worden. Men zou op deze wijze vermijden, dat vinnige discussies en meeningsbotsingen, die ook wel bij het nastreven van een heilig doel voorkomen kunnen, en welker ware betekenis helaas ontgaat aan de eenvoudige belangstellenden, zouden worden uitgelegd als symptomen van die oneenigheid, die men met zooveel gretigheid aan het protestantisme verwijt.

Misschien zou men teneinde de gemeenteliden toch te laten meeleven in de belangen van hun kerk en van haar bestuur, van te voren de agenda van de Synode kunnen publiceren, in de gemeentevergaderingen de punten van algemeen belang er uit kunnen bespreken, en zoo ten gerieve van de afgevaardigden de meeningen en wenschen van een gewoon gemeentelid, die soms toch van groot belang zijn, kunnen inzamelen.

Het ligt geenszins in mijn bedoeling ter wille van het bovenstaande van de belangrijke ruimte van uw kolommen misbruik te maken. Het is mij voldoende u mijn persoonlijke meening te hebben gegeven.

Hoogachtend,

E. Göldi.

Maar nu komt er ineens een ander geluid. M. Eric Rollier krijgt in hetzelfde nummer het woord voor een andere „stem uit onze kerken”. Deze inzender stelt enkele uitspraken der Heilige Schrift op den voorgrond:

... noch als heerschappij voerende over het erfdeel des Heeren, maar als voorbeelden der kudde geworden zijnde. (I Petrus V: 3.)

... maar indien iemand lijdt als een Christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen deele. (I Petrus IV: 16.)

... Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen die oprecht zijn, openbaar mogen worden onder u. (I Corinthhe XI: 19.)

En daarna komt hij terug op wat in „d'Echo” van 17 Dec. geschreven (en door ons in vertaling hier weergegeven) was:

... dat de „openbare vergaderingen der Synode steeds beperkt in aantal worden.”

Met dezen zin geeft een in de „Echo” van 17 December j.l. verschenen artikel het hoofddoel aan, dat de voorstanders van de Synode met gesloten deuren zich voorstellen.

Dat bewijst nogmaals hoe noodzakelijk het was, dat de ware strekking van wat reeds in een synodale zitting „zonder publiek” was gezegd, alsnog in het openbaar werd bevestigd door een „getuige”, zonder wien de lezer van de „Echo” onder den al te gemoedlijken en niet erg duidelijken indruk van een voorafgezegane perspublicatie zouden zijn gebleven.

Laten we er de „Echo” voor danken, dat ze haar rubriek „ingezonden” heeft opengesteld voor de bestudeering van deze belangrijke kwestie, die heelemaal niet „misplaatst” is en die alle leden der kerk moeten kennen, omdat het gaat over hun uitsluiting uit de Synode.

Het gaat er dus om, vast te stellen of het, teneinde onze kerk naar haar waren geest in het leven te houden (en niet maar de kerkelijke organisatie die dezen naam draagt) beter is, de geloovigen aangaande de problemen hunner kerk in onwetendheid te houden, een onwetendheid, die dan van boven af met zorg door een officieel communiqué af en toe in haar grootte of mindere grootte wordt bepaald, dan wel of men hem open en rond de waarheid moet laten zien, en dit door hun het recht te blijven toekennen op de zittingen van de Synode zich op de hoogte te stellen.

Alle vragen, die op de Synode worden besproken — en dikwijls zelfs die, welke er niet worden besproken — gaan de leden der kerk aan zonder onderscheid, zelfs zonder het onderscheid van er al of niet financieel toe te hebben bijgedragen, omdat de titel geloovige niet voor geld verkregen kan worden.

Het is weliswaar noodig geweest uitzonderingen te maken op den regel van vrije toelating tot de Synode voor de niet afgevaardigde leden. Dat is droevig en alleen toelaatbaar op voorwaarde dat de onderwerpen die van de openbare bespreking worden uitgesloten, slechts bepaalde niet strikt religieuze betrekkingen tusschen de kerk en de buitenwereld betreffen, en dat daarentegen al wat haar inwendige leiding en haar geestelijke belangen betreft, steeds een aangelegenheid blijve, bij welker bespreking alle leden vrijen toegang hebben, aangezien zij allen in dezelfde mate er belang bij hebben trouw te blijven aan de Reformatische beginselen.

Nadrukkelijk wijst men ons, ons een verwijt makende van onze onnoozelheid, op de gevaren die onze Kerk van buiten bedreigen, en men doet een beroep op methodes, die haar van binnen uit zouden omverwerpen, door haar den geest van 't evangelie te ontnemen, die men dringend noodzakelijk moet behouden. Zulk een ondergang zou vollediger en jammerlijker zijn dan onverschillig welke druk of beperking van buiten, waartegen trouwens wetten bestaan, die ten doel hebben ons te beschermen.

Tegenstanders te hebben op godsdienstig terrein is normaal voor een kerk die leeft naast andere kerken, die eveneens openlijk verkondigen, wat zij voor „de eenige waarheid” houden. De getrouwheid en de kracht van ons getuigenis is onze beste verdediging: laten wij vóór en boven alles er aan denken die te behouden.

Een kerk, die rijk is aan geestelijk leven, en die verantwoordelijke en bewuste geloovigen tot haar leden telt, kan elke schok van buiten doorstaan, terwijl zij vast en zeker ten gronde gaat, wanneer haar leden vervreemd zijn van haar leven, onverschillig zijn geworden jegens haar leiding en afstand gedaan hebben van hun persoonlijke en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, door geen kennis te nemen van de vraagstukken die haar inwendig beroeren, van de moeilijkheden, die zij moet overwinnen en de gebreken, die haar ondergraven.

Moelijk is het te zien waar de Christelijke geest van een gemeenschap zou zijn, die zich vóór alles moeite zou geven, haar organisatie in te richten ten faveure van persoonlijke eerbied of van gevoeligheden van leden, die „te hoog staan om hun toevlucht te nemen tot de justitie” tegen de onnauwkeurige verklaringen en de praatjes van hun medebroeders. De gaafheid van geweten bij die leden en de zielegrootheid, die hun taak vereischt, zouden alleen reeds hen moeten ontslaan van inmenging der justitie, en hen vrijwaren voor het gevoel van spijt, daarvan af te moeten zien. Dat schijnt te duidelijker, omdat het gehele Evangelie ons spreekt van de minachting, de beleedigen en de vervolgingen waaraan de Christen noodzakelijkerwijs is blootgesteld.

In heel het streven om te komen tot een dergelijk stelsel ligt een poging tot overheersching van de geloovigen, die men behoorde te vervangen door de nederige begeerte hen te dienen.

De prediking is een middel om de gewetens te trekken, maar niet met het doel ze onder een juk te brengen. De soevereiniteit van het individuele geweten wordt zoo duidelijk geproclameerd in het Evangelie dat een kerk van slavenzielen geen kerk zou zijn. Pas op godsdienstig gebied de dwang op het geweten toe, en ge zult de vat er op verliezen.

Waarom zouden de onwetendheid en de onbevoegdheid der geloovigen, meer dan in het verleden, reden